

Materiál na rokovanie

HSR SR 13. 12. 2021

bod 5

STANOVISKO

k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov

1. Popis návrhu

Návrhom zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov (ďalej len „návrh zákona“) sa umožňuje predaj potravín po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti, pričom sa posilňuje ochrana zdravia spotrebiteľa a trhu. Zároveň sa znižuje minimálna hranica pokuty pri opakovanom porušení povinností, za ktoré bola uložená pokuta. Zároveň dochádza k vypusteniu povinného dodržiavania podielu poľnohospodárskych produktov a potravín vyrobených v Slovenskej republike pri listinnej alebo elektronickej propagácii a marketingu, avšak prevádzkovateľ bude povinný uviesť percentuálny podiel slovenských výrobkov z celkovej ponuky v propagačnom letáku.

2. Stanovisko KOZ SR

Návrh zákona sa predkladá v značne odlišnom znení v porovnaní s verziou z medzirezortného pripomienkového konania, čo vyplynulo z vyhodnotenia vznesených pripomienok rôznych subjektov. Z tohto dôvodu upozorňujeme, že návrh zákona už bol raz postúpený do opakovaného medzirezortného pripomienkového konania z rovnakého dôvodu, a to významnej odlišnosti verzií v dôsledku zapracovania pripomienok. Preto je zarážajúce, že opätovne došlo k značným úpravám v návrhu zákona po vznesení pripomienok, pričom KOZ SR očakávala, že cieľom opätovného pripomienkovania je oboznámiť subjekty so zapracovanými pripomienkami a nemeniť významne jeho znenie.

KOZ SR zároveň konštatuje, že sa vo veľkej miere ustúpilo záujmom maloobchodných prevádzok v súvislosti s predajom potravín po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti. KOZ SR v rámci medzirezortného pripomienkového konania, ktoré prebiehalo od 29. 01. 2021 do 18. 02. 2021 predložila tri zásadné pripomienky, pričom pri dvoch bol rozpor odstránený.

Pri opätovnom medzirezortnom pripomienkovom konaní, ktoré prebiehalo od 26. 05. 2021 do 15. 06. 2021 už KOZ SR predložila len obyčajnú pripomienku, keďže pripomienky boli zapracované a došlo aj k zmene parametrov predaja potravín po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti (čoho sa týkala aj jediná pripomienka, ktorá zostala v rozpore).

V súčasnom návrhu zákona, predložennom na rokovanie HSR, zostala zapracovaná pripomienka KOZ SR, že sa neumožňuje predaj potravín po dátume minimálnej trvanlivosti na diaľku, čo vítame. Zároveň v rámci pripomienkového konania KOZ SR akceptovala navrhnuté zmeny v sankciách za porušenie zákona aj s odôvodnením predkladateľa, že budú

mať stále dostatočne odstrašujúci účinok. Navrhovalo sa zníženie spodnej hranice pokuty z 1 mil. € na 50 000 €, pričom horná hranica zostala zachovaná na úrovni 5 mil. €. Následne sa v oblasti pokút za opakované porušenie tých istých povinností rozhodlo stanoviť minimálnu pokutu na úrovni 50 000 € a určiť výšku pokuty ako štvornásobok sadzby už uloženej pokuty, čím sa maximálna úroveň ustanovuje na 2 mil. €. Napriek uvedenému zníženiu hornej hranice, považujeme výšku pokút za dostatočne odstrašujúcu, zároveň neodporúčame ju už ďalej znižovať.

Zásadnou pripomienkou, ktorá nebola v rámci prvého medzirezortného pripomienkového konania vysporiadaná bolo umožnenie predaja potravín po uplynutom dátume minimálnej trvanlivosti. Navrhovaná úprava predaja potravín po uplynutom dátume minimálnej trvanlivosti v druhom medzirezortnom pripomienkovom konaní bola nastavená precíznejšie vzhľadom na cieľ ochrániť spotrebiteľa, oproti predchádzajúcemu návrhu. KOZ SR vyhodnotila zmeny ako významne obmedzujúce na to, aby nedochádzalo k predaju závadných potravín, ako aj na to, aby bol zákazník dostatočne informovaný, a preto KOZ SR súhlasila s navrhovanou úpravou. V súvislosti s dosiahnutím uvedených cieľov považujeme za otáznu, či je primerané, že vo výslednom znení návrhu zákona sa umožňuje presun takýchto potravín medzi vlastnými prevádzkami, a rovnako aj či je primerané kalkulovať s tým, že tesne pred uplynutím lehoty predaja, sa tieto potraviny môžu opäť ponúknuť charitatívnej organizácií, ktorá ale môže mať problém posunúť tieto potraviny ďalej v primeranej lehote. Uvedené presuny potravín a ponuka potravín charitatívnym organizáciám tesne pred uplynutím lehoty na vystavovanie môžu významne vplyvať na výslednú kvalitu potravín, kým sa dostanú konečnému spotrebiteľovi. Takisto, s cieľom zabezpečiť informovanosť spotrebiteľa, považujeme za vhodné ponechať povinnosť zreteľne označiť na obale výrobku údaj, že ide o potravinu, ktorej uplynul dátum minimálnej trvanlivosti, keďže výrobok môže byť neúmyselne premiestnený zo zreteľne oddeleného a označeného miesta určeného pre tieto výrobky.

Opätovne uvádzame, že napriek tomu, že sa predaj takýchto potravín upravil s cieľom ochrany spotrebiteľa a KOZ SR si neuplatnila zásadné pripomienky v rámci opakovaného medzirezortného pripomienkového konania, považujeme darovanie potravín za efektívnejšiu formu predchádzania plytvaniu potravín ako ich predaj. Tieto potraviny sa dostanú bezodplatne k nízkopříjmovým domácnostiam, a to v čase tesne po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti. Stále tvrdíme, že umožnenie ich predaja nemotivuje predajcov k efektívnejšiemu hospodáreniu s tovarom, keďže pomerne dlho vedia na ňom zarobiť, alebo aspoň získať späť náklady, keďže ani výška zľavy na takýchto potravinách nie je v zákone špecifikovaná.

3. Závery a odporúčania

KOZ SR odporúča návrh zákona na ďalšie legislatívne konanie s uvedenými obyčajnými pripomienkami.